

ERDELYI MAGYARÁG

Felolós szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztési órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, (Nagyvárad) P.M. Viteazul Nagyváci tér 4. Telefon: 380

Ára 1 lej
IV. évfolyam 61. sz.
1935. MARCHIUS 2.
Szombat

Vaidát kizárják a nemzeti-parasztpártból?

Nagy izgalommal várják a párt vasárnapi elnöki tanácsulását Tatarescu és Dinu Brătianu közt teljes az összhang a Skoda-szerződés kérdésében

Bucuresti, február 28.

A nemzeti parasztpárt vasárnapi elnöki tanácsulésán nagy izgalom várható. Vajda numerus valachicus beszéde miatt. Jól informált körök azonban úgy tudják, hogy ebből az alkalomból a Vajda-ügy nem kerül szőnyegre, csak a kongresszus ülése után. Ugyanis az elv, hogyha Vaidát, Mirtot és Tileát kizárják a nemzeti parasztpártból, akkor ki kell zárni azokat a nemzeti parasztpárti tagokat is, akik Vajda

mellett nyilatkoztak, vagy pedig a numerus clausus, valamint a numerus nullus hívei.

Bucuresti, február 28.

Dinu Brătianu pártelnök lakásán értekezlet volt, melyen Tatarescu miniszterelnök ismertette a Skoda-alkuval kötött szerződést. Brătianu ebből az alkalomból szükségesnek látta kijelenteni, hogy a hadfelszerelés ügyében teljes egyetértés van Tatarescu és közte, úgy hogy a parlamenti vita alkalmából ő is Tatarescu álláspontja me-

lett fog felszólalni. Szombaton déután a szenátusban a szenátus képviselőház hadügyi bizottsága előtt fogja Tatarescu ismertetni a Skoda-szerződést, melyen jelen lesznek az ellenzéki tábornokok is, hogy véleményét nyilvánítsanak a szerződésről.

Az uralkodó kihalgatáson fogadta Tatarescu miniszterelnököt, valamint Sasu földművelésügyi minisztert, aki a szövetségi törvényjavaslatot terjesztette jóváhagyás végett az uralkodó elé.

MacDonald ellenzi az angol külügyminiszter európai körutját

Javaslat az angol alsóház előtt a Habsburg-restaurációról. Ottó főherceg nem jön Bucurestibe

London, február 28.

Az angol minisztertanács foglalkozott Simon berlini útja eselyével. A külügyminiszter moszkvai látogatása is szóba került, de ebben az ügyben még nem döntöttek.

Az alsóházban kérdést intéztek a külügyminiszterhez a tervezett utazásokkal kapcsolatban, de Sir John Simon kijelentette, hogy nem áll módjában egyelőre választ adni arra kérdésre, hogy vajon meglátogatja-e Moszkvát.

A minisztertanács harmadikban halasztja el a döntést a külügyminiszter európai körutjának kérdésében. A miniszterek nagyrésze helyesli, hogy a külügyminiszter Berlinbe, Moszkvába, Prágába és Varsóba látogat, de MacDonald miniszterelnök ellenzi ezt a tervet.

A miniszterelnöknek az az álláspontja, hogy csökkentené a berlini út jelentőségét, ha a külügyminiszter más európai államokban utaztatásban szállana ki Berlinben.

London, február 28.

Winterton lord, az angol alsóház tagja, több képviselőtársával egyetemben javaslatot terjeszt az angol parlament elé, melyben azt kéri, hogy

adják meg Magyarországnak a királyság tényleges restaurálásához való jogát.

Mint ismeretes, Ramsay képviselő nemrégiben hasonló javaslatot terjesztett elő Auszriával kapcsolatban. Valószínűnek tar-

ják, hogy mindkét előterjesztést egyszerre veszik tárgyalás alá.

Bucuresti, február 28.

A Rador félhivatalos távirati iroda cáfolja azt a hírt, mintha Ottó ex-királyfi repülőgépen Bucurestibe tartana.

Bécs, február 28.

Schuschnigg kancellár és Berger Waldenegg külügyminiszter több napos európai ut után visszaérkeztek Bécsbe.

A kancellár megérkezése után nyilatkozott az újságíróknak:

— Páris és London Ausztria számára megerősítése volt annak a hitnek, hogy az osztrák kormány által követett és képviselt, bel- és külpolitikai irányelv helyes. Remélem, hogy utunk további javulást eredményez.

Öngyilkosságot akartak elkövetni a marseillei merénylet vádlottai, mert a tolmács azt mondotta nekik, hogy kiadják őket Jugoszláviának

Páris, február 28.

A francia lapok éles hangon írják azokról a visszaélésekről, melyeket a marseillei merénylettel kapcsolatban a jugoszlávok elkövettek. Az Echo de Paris megírja, hogy az a jugoszláv orvostanhallgató, akit tolmácsnak fogadtak fel, meghamisította a letartóztatott horvátok vallomását és azt elferdítve adta vissza.

A tolmács szerb nyelven kijelentette a horvátoknak, hogy

Franciaország kiadja őket Jugoszláviának és ettől a foglyok annyira megremültek, hogy öngyilkosságot akartak elkövetni.

Csak védőjük tartotta őket vissza, azaz hogy megmagyarázta nekik a tolmács minősíthetetlen szerepét.

A 300 nyereményes tombola 7. száma

Kivágandó és összegyűjtendő igazolóló szelvény.

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az
részt vehet a 300 nyere-
ményes tombolán

1935 február 24 - március 26.

A NAP

Szavak és gondolatok

Az 1700-as években élt Olaszországban Mezzofanti biboros, aki arról volt híres, hogy 58 nyelvet beszélt. Nem igen ellenőrizte senki, hogy a sok nyelven beszélő biboros valóban birtokában volt-e valamennyi nyelvnek, melynek tudásával dicsekedhet, hiszen akadt közöttük olyan is, amelynek hírét se hallották soha kortársai. Tény azonban, hogy Mezzofanti valóban zsenije volt a nyelvtudásnak és ha akkoriban oly dívaosak lettek volna a sportok, mint manapság, úgy bizonyosan az olasz biboros lett volna a nyelvvilág bajnok.

Ugy látszik, hogy az olaszok általában igen fogékonyak a nyelvtanulás iránt, mert Firenzében most halt meg egy Lucchiani nevű úriember, aki azzal dicsekedett, hogy körülbelül tizenkét élő és jó néhány holt nyelven beszél. A mai világban már könnyebb ellenőrizni az ilyen állítások igazát és becsületére legyen mondva Lucchiani urnak: ő valóban igazat beszélt, akármilyen nyelv- vizsgának vetették is alá, nagyszerűen megfelelt. A jó firenzeiek gyakran megakadtak egy-egy idegen nyelven írt levél érkezésekor; no de hát ott volt Lucchiani ur, aki minden- kinek szívesen állt szolgálatára és gyorsan lefordította a címzettek számára érthet- len szöveget.

Ami a legérdekesebb a dologban, Luc- chiani nem tanulta a nyelveket, legalább is nem abban az értelemben, ahogyan mifelénk nyelveket tanulni szoktak. Egész más mó- don jutott a nyelvek birtokába, amit ő az ér- deklődőknek a következőképen magyarázott el:

— Az édesanyámnak — kezdte — an- gol apja és spanyol anyja volt. Apám apja orosz, anyja pedig olasz volt. Természetesen hogy én, aki gyermekkorom legnagyobb rés- szét a nagyszülők házában töltöttem el, élén- ken érdeklődtem a számomra idegen idiomák iránt. Itt is ráragadt valami, ott is. Voi- taképpen nincs is anyanyelven, mert ezt a négy nyelvet szinte egyszerre tanultam meg, amikor beszélni kezdtem.

Ez azonban még mindig csak négy nyelv volt. Lucchiani ur azonban tovább ment magyarázataival:

— Egyik unokabátyám német nőt vett feleségül, egy unokahugom pedig svéd férfi- hez ment feleségül.

És így tovább. Lucchiani ur pontosan elmagyarázta családfáját, amelynek rész- jetezését itt most mellőzzük és csupán ezt jegyezzük meg, hogy a családfában történt minden újabb öröndetes változás újabb és újabb nemzetiségű tagokat oltot be a népes családfába és természetesen újabb és újabb nyelvet jelentette Lucchiani számára is.

Valaki azután megelégedve ezt a magya- rázatot, egy igen különös kérdést tett fel a soknyelvű emberhez:

— Csak arra lennék kíváncsi, kedves Lucchiani ur, hogy Ön milyen nyelven — gondolkodik.

A kérdés láthatólag meglepte a kérde- zőt. Homloka ráncbotozódott, majd pár perc múlva így felelt:

— Hogy az igazat megvalljam Önnek, én — egyáltalán nem gondolkodom.

2. oldal.

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1935. MÁRCIUS 2.

Tízezer dollárért

Villamosszékbe ülne Hauptmann helyett egy munkanélküli

Letartóztattak egy embert, aki a Lindbergh-bébi váltság-
díjából származó pénzzel akart fizetni

Newyork, február 28.

Amerika lakossága még mindig nem tu- dott napirendre térni a Hauptmann-ügy fe- jett és az ítélet óta az érdekes bűnper szinte naponta termeli ki új szenzációit. A leg- újabb fordulat azonban olyan meglepetést hozott, amely példa nélkül áll.

A meglepetéssel egy Stanley Pristuk nevű munkanélküli szolgált, aki kérvény- ben fordult a newyorki legfelsőbb bíróság- hoz és kéri, hogy

öt végezzék ki Hauptmann helyett, mert meggyőződése szerint a halálra ítélt ár- tatjan.

Ennek a kérésnek pedig az a célja — írja tovább Stanley Pristuk — hogy Hauptman- nak ideje és alkalmá legyen tisztázni ma- gát a vádak alól.

A különös kérés eddig az önfeláldozás és az ártatlanságban való hit gyönyörű pél-

dája lenne, de a kérvénynek folytatása is van, amiből kiderül, hogy Amerikában az emberélet sem egyéb tizletnél. A hadirok- kant ugyanis azt kéri, hogy

"szolgálatiért" Hauptmann fizessen támasz nélkül maradó családjának 10 ezer dollárt.

Stanley Pristuk kérését természetesen elu- tasították.

Ujabb fordulat a Lindbergh-ügynek, hogy a bostoni repülőtéren letartóztattak egy férfit, aki

olyan tízdollárosaj akart fizetni, amely a Lindbergh által kifizetett váltságdíj megjegyzett bankjegyei közül való.

A letartóztatott tagadja, hogy a gyermek- rablášhoz valamejyes köze lenne, de viszont nem tud kellő magyarázatot adni arra rész- ve, hogyan jutott a tízdolláros birtokába.

Ne fesse haját. Hajfestés nélkül a haj visszakapja eredeti szí- nét a Floreal hajregenerátor használatával.

Nem tartalmaz semminemű festék anyagot. A haj magába szívja ezen vizet, elősegíti a haj növekedését, táplálását, minél fogva az ősz haj rövid időn belül visszakapja eredeti szí- nét és egészségét. Ezenkívül erősíti a haj gyökerét s ellenállha- többá teszi, sőt segíti a haj növekedését és szaporodását.

Floreal hajregenerátor erősíti, szé- píti és megszünteti a hajhullást, meg- átoja az őszülést késő öreg korig

Vezérképviselő: Pap Drogueria

Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand No. 11. Naponta postai széküldés

Ismeretlen koldus rejtélyes halála a salardi országúton

A halott „koldus” zsebében 22 ezer lej és 750 magyar
aranykoronát találtak

Oradea, február 28.

Néhány nappal ezelőtt a Sárbi és Chioagi közötti országúton a járőrelők egy rosszul öltözött öregember holttestére bukkantak, akinél semmiféle irás nem volt. A szomszéd- dos faluk lakossága már mintegy tíz éve is- meri az öregembert, aki faluról-falura jár- va kéregetett, igazi nevét azonban senki

nem tudta. Egyesek azt állították, hogy Va- sile Bumbunak hívják és Bratcára való.

Legérdekesebb, hogy a halott „koldus” ruhájának zsebeiben

22 ezer lej értékű papírpénzt és 750 magyar aranykoronát találtak.

A csendőrség bevezette a nyomozást az is- meretlen halott kilétének megállapítására.

A nyomor rémdrámáiból

Ugyanarra a kötélre akasztotta fel magát anya és 13 éves leánya

Sighet, február 28.

Megrendítő kettős öngyilkosság történt tegnap Sighet Valea Unguruji nevű külvá- rosában. Bleda Florea 42 éves asszony fér- je már második éve munkanélküli van és a család rettenetes nyomorban él. Az asz- szony, aki már nem bírta tovább a szenvedéseket tegnap reggel kiment az udvar vé- gében levő csűrbe és

annak egyik gerendájára felakasztotta magát.

Amikor tettét észrevették, a szerencsétlen asszony már régen hajott volt. Az öngyilkos ságról hamarosan értesült az öngyilkos asszony 13 éves leánya, Bleda Sava, aki megvárta, míg anyját levágják a kötélről, azután

kiment a csűrbe és ugyanarra a kötélre felakasztotta magát és ő is meghalt.

Bleda Floreának még három kiskorú gyer- meke maradt hátra, ezeket a jószívű szomszédok veszik magukhoz.

Betörések Salontan

Slaonta, február 28.

Tegnap éjjel ismeretlen betörők jártak Katona Sándor jómódu salontai gazdálkodó házában, ahonnan nagyszemű pénzt, család- di ékszereket és egyéb értékes holmikat vit- tek el. A rendőrség bevezette a legerélye- sebb nyomozást s már eddig is több gyanu- sítottat hallgatott ki.

Ugyanazok tegnap éjjel betörők jártak Tóth László fűszerüzletében is, ahol azonban megzavarták őket. Egyes szemtanúk állítá- sa szerint a betörőbanda négy tagból állott.

Lupu elitéli a „numerus valahicus“-t

„A nemzeti-parasztpárt tiszteletben tartja a kisebbségek jogait“

Bucuresti, február 28.

Dr. Lupu a nemzeti parasztpárt egyik vezére nyilatkozott az Adeverul munkatársának az aktuális kérdésekről, nevezetesen Vajda Sándor beszédéről és programjáról. Dr. Lupu nem talált eléggé éles szavakat, mint nyilatkozatában mondja, hogy eittéje Vajda akcióját, amely egyáltalán nem a nemzeti parasztpárt programjának a kifejezője.

— Vajda Sándor, — mondotta dr. Lupu messze távozott el a nemzeti parasztpárt szellemétől, mert amíg a nemzeti parasztpárt megmaradt progresszívnek, baloldali demokratának és elsősorban parasztnak, addig Vajda kijépett és a szocializmus alá-

ca alatt olyan cselekedetre ragadtatta magát, mi homlokegyenest ellenkezik a párt szándékaival.

— Ezelőtt néhány évvel, néhány fiatal megindította a reakciós mozgalmat. Ezeknek éppen a fiatajságuk volt a mentségük. De mi legyen a mentsége Vajda Sándornak, aki olyan utat tett meg a demokraciától visszafelé, amelyen ezelőtt száz évvel jártak az emberek.

Lupu dr. ezután rámutat a nemzeti parasztpárt céljaira, amelynek módoja a kisebbségek jogainak tiszteletben tartása mellett a román nemzeti elemek maguk erejéből való felemelkedése.

Nagy tűz a gheorgheni belesegélyző épületében

Gheorgheni, február 28.

A gheorgheni betegsegélyző épületében hatalmas tűzvész volt. A kihívott tűzoltók, csak pár órai munka után tudták eloltani a tüzet. A vizsgálat megállapította, hogy a tűz eddig még ismeretlen körülmények között az irattárban ütött ki, amelyet majdnem teljesen elpusztított. Nagyon sok fontos akták elpusztult. A vizsgálat tovább folyik annak megállapítására, hogy miként keletkezett a tűz.

Leleplezték a brasovi vasuti tolvajokat

Brasov, február 28.

Egy idő óta feljelentések futottak be a brasovi állomási rendőrséghez, hogy az utasok csomagjait és pénzét ismeretlen tettesek lopkodják. A rendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy a tettesek Chejda Vasile, Muresan Joan és Ciadoveanu Joan munkanélküliek, akik felléptek a vonatra és az állomásokon kiestek, amikor a csomagok tulajdonosai kimentek, közben ők elemezték a csomagokat. A banda székhelyén rengeteg ruhát és bőröndöt tároltak meg.

Futni kezdett a csendőr — kézrekeríttek a betörés tettesei

Sighet, február 28.

Különös eset történt Rozaylea községében. Egy csendőr, aki nagyon fázott el kezdett futni az utcán. Bonciu Gheorghe 13 éves kisfiu, aki a csendőr előtt haladt, azt hitte, hogy a csendőr őt vette üldözőbe, elkezdett sírni és arra kérte a csendőrt, hogy ne bántsa, mert nem ő a tettes, hanem édesapja és nagyobbik testvére követék el azt a betöréses lopást Bernard Stern szörnyénél, amelynek tetteseit még nem sikerült letartóztatni. Az így megtalált tetteseket letartóztatták és beszállították az ügyészségre.

RÁDIOMŰSOR

PENTEK

Bucuresti: 13: Vizálás Gramofon 13.45 Előadások hírei, tőzsde, könnyű gramofonlemezek 14.40: Szórakoztató zene 18.20: Rádiózenekar 19.15: Mozart: Szonáta f-dúr két zongorára 20.05: Bécsi melódiák gramofonon 21.10: Szimfonikus hangverseny 22.15: A szimfonikus hangverseny folytatása 23.20: Gramofon.

Budapest: 7.45: Torna, utána: hanglemezek 10.45: Hírek 11: Felolvasás 11.40: Felolvasás 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat 13: Déli harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés 13.05: Cigányzene 13.30: Hírek 14.20: Időjelzés, időjárás- és vízjárásjelentés 14.30: Hanglemezek 15.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfo. yam. hírek 17.10: A rádió diákfelőrája 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek 18: Markó Árpád előadása 18.35: Bertha István szalonzenekara 19.10: Sportközlemények 19.55: Tegemlékezés a kormányzóválasztás tizenötödik évfordulóján 20.15: Beszélgetés a Venuszról és a Csongor és Tünde-ről 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése Milói Venusz 22.40: Az Operaház Csongor és Tünde előadásának ismertetése 22.45: Az Operaház előadásának közvetítése 23.30: Időjelzés 23.35: Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál 24: Máthé Elek dr. angol nyelvű előadása 1.05: hírek.

Ujabb tömegmészárlás következik Németországban

Miért menekült el Papen magántitkára?

Páris, február 28.

Szenzációs leleplezést közölnek a francia lapok azokról az eseményekről, amelyek egymásután követik egymást Németországban. A német birodalomban ugyanis ismét nagy mészárlások előestéje ígérkezik. Ez a véres tisztogatás elsősorban a német monarchistáknak szól és azoknak a feketégeknek, akiknek vezérkara Prágába, irányítja a nemzeti szocialista ejlenes mozgalmat. Mind a két mozgalomnak az a célja, hogy Németország trónjára Oszkár porosz herceget ültessék. A nyomozások most egész Bécsig terjedtek, ahol a monarchisták igen erős központjuk van.

A párisi lapok szenzációs részleteket közölnek még von Papen bécsi német követ harmadik magántitkárának sorsáról is, akit

mint ismeretes hirtelen teamentettek állásától. Két elődjét az 1934-es június 30-iki vérengzésnél kivégezték, a harmadik csak úgy menekült meg a haláltól, hogy maga von Papen intervenált és ragaszkodott ahhoz, hogy Bécsben magántitkára Tschirschky legyen. Hitler beleegyezett ebbe és a titkár kiszabadult a munkatáborból. Amikor Bécsbe érkezett, haza tövig le volt nyírva. Aznap amikor Bécsbe érkezett, Hitler titkos ügynökeinek felügyelete alá került akik néhány héttel ezelőtt jelenést küldtek a vezérnek, hogy Tschirschki monarchista puccsot készít elő Németországban. Hitler erre rendeletet adott ki, hogy a titkárt azonnal válassák le és letartóztatva küldjék vissza Németországba. Tschirschki erről tudomást szerezve otthagyta a családát és gyermekeit Olaszországba menekült.

Kofferes feleséggyilkosság Páris közelében

Megdöbbenő családi dráma az elhagyott kastélyban

Páris február 28.

Aubersvillier községben Páris mellett hatalmas gyilkosságra jöttek rá a hatóságok. Egy vilában hosszú ideig egy Angéle névű ember lakott a feleségével. A házaspár egyszerre csak eltűnt. Amikor a villa kurátora látta, hogy az idegenek nem jönnek vissza, hogy kifizessék a lakbért, behatolt a villába, hogy rendbehozza és megtalálja az elhagyottakat. Az egyik szobába beépve, hatalmas büz ütötte meg az orrát. Kifordult a szobából, de annyit még látott, hogy a szobaközépen egy cément rakás emelkedik.

Azonnal értesítette a rendőrséget, amely ki vonult és gázmaszkkal átkutatta a szobát. Felkaparták a cément réteget, amely alatt egy nyitott koffert találtak.

A koffertben oszártnak indult női hullát találtak — amelynek mindkét keze és lába le volt vágva, teste pedig össze volt szurkálva, csak a feje maradt épen.

A rendőrség nyomozást indított a férj után, akit letartóztattak és aki bevallotta, hogy feleségét veszekedés közben gyilkolta meg.

Levágott ember lábak a vasuti kocsiban

London február 28.

Tegnap este a Waterloo állomáson levő társaságok osztályán megjelent egy ember és egy csomagot adott át azzal, hogy egy harmadik osztályú kocsit ülésé ajándékozta. A csomagot kibontották és a legnagyobb meglepetésre két trissen levágott

emberi lábat találtak, amelyek térdtől lefelé voltak levágva. Az orvosi vizsgálat szerint a két láb tulajdonosa egy egészen fiatal férfiaknak, akiket 12 órával ezelőtt vághattak le. A rendőrség nyomozást indított ott ebben az ügyben, de eddig még semmi eredményt nem értek el.

A POTYAUTAS

45

— Alighanem igazad van — bölintot-
tam. — És mi a másik két következtetés?

— Ez a két következtetés tulajdonké-
pen ellentmond egymásnak. Az első az, hogy
a gyilkosságot olyan valaki követte el, aki
Lyons nem ismert, tehát nem előre megfontol-
toltan történt. Ez a valaki fegyvertelenül
lépett be Lyons fülkéjébe, hirtelen szánta el
magát a gyilkosságra, mialatt a mosdófül-
kében rejtőzött, megtalálta a borotvát s az-
zal ölte meg Lyons-t.

— És a második föltevés?

— Hogy a gyilkosságot egyik ismerőse
követte el, még pedig előre megfontoltan.
Ő is fegyvertelenül ment be a kabinba, mi-
vel tudta, hogy a borotva ott van és előre
elhatározta, hogy azzal gyilkolja meg.

Mialatt ezen a két eshetőségen törtem
a fejem, ismét kopogtatak az ajtón. Megint
a steward jelentkezett, újabb távirattal, a-
mely Berlinből érkezett és így szólt:

"Pansy és Drury Minuet szept. 17-én
6 órakor érkeztek Amerikából David Thor-
ne angol ur kíséretében. Thorne személy-
leírása teljesen megegyezik az öntől ka-
pott Horton P. Lyons személyleírásával.
Thorne szept. 21-én 10.30-kor utazott el.
Pansy és Drury Minuet pedig szept. 21-én
11 órakor. — Oswald Farrington szept.
21-én 9 órakor jött Amerikából és szept.
21-én 11 órakor utazott el."

— Ez a sürgöny nagyon sokat árul el
— lihegtem izgatottan. — Tehát valamen-
nyien egyszerre voltak a Markheimban!

— Az érkezési és indulási idejük min-
den esetre nagyon sokat sejtet — bölintott
Hand. — Minueték és Lyons együtt jöttek
és együtt voltak a Markheimban szeptem-
ber 17-étől kezdve szeptember 28-ig. Lyons
félőrával előttük ment el. Farrington ösz-
szesen másfél óráig volt együtt Lyonszal a
Markheim szállóban. Ő is félőrával Lyons
után távozott.

— A látszat az, mintha Lyons szökött
volna előre!

— Igazad van. Minueték és Farrington
pontosan egyszerre mentek el és bizonyosan
együtt utaztak. Lehet, csatlakoztak Lyons-
hoz, mielőtt még elutazott Berlinből. Ha
nem, akkor utána mentek, mert másnap
reggel, Le Bourgetben, valamennyien erre
a léghajóra szálltak föl.

— Annyi bizonyos, hogy ez az egész
dolog nagyon homályos és titokzatos!

— Nem is lehet másként. Mindent elől-
ről kell kezdenünk és csak lépésről lépésre
bárhadtunk.

— Azonnal ki kell hallgatnunk Minue-
téket!

— Előbb csak az egyiket — vélte
Hand. — Azt hiszem, hogy Drurytől sokkal
többet tudhatunk meg, mint a nővérétől. De
előbb szeretnék megszerezni minden rájuk
vonatkozó felvilágosítást. Először mr. Sno-
ok van soron. Emlékszel, hogy miss Fen-
wicket pontosan abban a pillanatban szur-
ták meg, amikor Snook éppen meg akarta
nevezni azt az embert, akit együtt látott Ly-
onszal Párisban.

— Azt hiszem, hogy Pansy Minuet
szarta meg.

— De az sem lehetetlen, hogy a profes-
zor volt. Bár magam is inkább hiszem azt,
hogy Pansy volt. Alig, hogy miss Fenwick
fölsikoltott, Pansy, mintha csak véletlen
lett volna, elsétált mr. Snook meletti. Nem
tudom, mondott-e neki valamit, mert hátta-
lakt nekem. De mr. Snook arcán egyszerre
megdöbbenés tükröződött. Gyere, menjünk
hozzá, hallgassuk meg, mi mondanivalója
van — kelt föl Hand és én vele mentem.

(Folyt. köv.)

4. oldal.

"ERDELYI MAGVARSÁG"

1935. MÁRCIUS 2.

Piccard professzor ismét a sztratoszférába emelkedik

Tizezer méter magasból leugrik egy
ejtőernyős-pilóta a léggömbből

Moszkva, február 28.

A moszkvai légikutató intézet sztra-
toszféri kutatásokat eszközölt. Moszkvától
180 kilométer távolságban egy utas nélküli
csak műszerekkel felszerelt ballont bocsá-
tott fel, amely 82 perc alatt 30.600 méterre
emelkedett fel. Ebben a magasságban a hő-
mérő 51.3 fokot mutatott a fagyponthoz al-
att. Ez azonban nem a legnagyobb hideg volt,
mert lejjebb 17.000 méter magasságban a
hőmérő 60.9 fokot mutatott a zéró alatt.

Ugyanakkor Zürichből jelentik, hogy
Piccard professzor a jövő hónapban ismét
felszállni készül a sztratoszférába. A felszá-
llás helye Lausanne közelében lesz. A pro-
fesszor magával viszi a legkiválóbb ejtőer-
nyőt, a svájci Bochlent. Bochlentnek az a
célja, hogy 10.000 méter magasságból ejtő-
ernyővel kiugorjék a sztratoszférá repülőgép-
ből. Ugyanakkor egy rádiómikrofont is visz
magával és onnan fog helyszíni közvetítést
adni a rádióban.

Felnyársalt a sitalp egy 12 éves kisiut

Bécs, február 28.

Borzas szerencsétlenség történt Bécs
meljett egy si-sporttelepen. Reiss Antal 12
éves fiatal gyermek társaival együtt sitalp-
ra indult. Rosszul lépett és a szerencsétlen
fiúcska saját síjébe olyan szerencsétlenül
esett, hogy a sí hasán ment be és hátán

jött ki. Társai az ijedtségtől, ahelyett, hogy
segítségére siettek volna, elszaladtak a sze-
rencsétlenség színhelyéről. A szerencsétlen
kisiut megpróbálta saját maga kihúzni a
sít a testéből, de ez nem sikerült neki. Vé-
gül a járőresek vették fel szánra és szállí-
tották be a kórházba, ahol meghalt.

SPORT

Vasárnap Ripensia-Kinizsi Nemzeti Bajnoki mérkőzés Timisoarán

Timisoara, február 28.

Timisoarán már vasárnap megkezdődnek
a nemzeti bajnoki mérkőzések. Az első mér-
kőzés derby jellegű: a Ripensia és a Kinizsi
kerülnek egymással szembe. Miután mind-
két csapat az élen halad, a vasárnapi mér-

kőzés két pontja mindkét csapat részére na-
gyon fontos és esetleg a bajnokságot is el-
döntheti. A Kinizsi veszélyes csapat és a Ri-
pensiaival szemben mindenkori oly formát
mutatott ami teljesen nyitottá teszi a küz-
delmet.

Június 16-án kezdődik az idei Balkán Olimpiász

Szófia, február 28.

A bolgár labdarugó szövetség tegnap
esti ülésén már kitűzte a júniusi Balkán
Kupa mérkőzéseit. A teljes műsor a követ-
kező:

Június 16 (vasárnap): Románia—Bul-
gária.

Június 17 (hétfő): Jugoszlávia—Görög-
ország.

Június 19 (szerda): Görögország—Bul-
gária.

Június 21 (péntek): Románia—Jugo-
szlávia.

Június 23 (vasárnap): Görögország—
Románia és Bulgária—Jugoszlávia.

Oradea ping-pong bajnokságát az NSE rendezi

Oradea, február 28.

Az NSE csütörtök — péntek este ren-
dezi Oradea ping-pong bajnokságait a Hey-
man udvarban lévő Otthonában. A verse-

nyen az összes helyi ping-pongozók elindu-
nak. Nevezni az NSE Otthonában lehet Pe-
rovist Károlynál.

Megdönt egy hat éves uszóvilágrekord

Miamiból jelentik, hogy az amerikai
Flanagan tegnap Arne Borg hat év óta fenn-
álló 21 perc 06.8 mp-es egymérföldes (1609
m.) uszóvilágrekordját 20 perc 48.3 mp-re
javította.

— VASAS S. C. hírei: Vasas játékos-
kat kéri az intéző, hogy pénteken március

1-én délután 5 órakor a Rhédey-kerti sport-
telepen jelenjenek meg, miután nagy két-
kapus tréninget tartanak.

— VASAS Közgyűlését március 10-én
tartja meg. A Vasas uszószerkesztője újabb
megkezdte tréningjeit a Püspök-fürdő fedett
báznijában. Felkérjük az érdeklő szakos-
tályi tagokat, valamint az uszósport iránt
érdeklődőket, hogy a csütörtöki esti tréning-
re minél számottevőbb és a 8 órai indulás-
hoz pontosan jelenjenek meg.

Tűz az oradeai Moskovits-gyárban

Amikor a víz nem oltja, hanem éleszti a tüzet. -- Lényegtelen károkat okozott a laboratóriumi robbanás

Oradea, február 28.
Könnyen veszedelmessé válható tűz pusztított ma délből az oradeai Moskovits Ipartelepek Calea Victoriei 62. szám alatti laboratóriumában. A délelőtti órákban az ipartelepek vegyész-mérnöke a gyár nemrégiben épített laboratóriumában kísérletet folytatott. Ez a laboratóriumi épület éppen tűzveszélyes voltára való tekintettel a gyár Körös felőli oldalán épült keresztben és nem is áll összefüggésben a többi épületekkel, mert egy komolyabb tűzvész esetén nemcsak a gyárat, hanem az egész környéket végpusztulás fenyegetné.

A vegyész-mérnök kísérleteit fél egy óra tájban is folytatta, amikor az egyik üveg, mely gyúlékony folyadékot tartalmazott, felrobbant és csakhamar lángbori-

totta a kísérletező asztalon elhelyezett egyéb gyúlékony anyagokat is. A mérnök és asszisztensei nem vették észre a tüzet, hanem azonnal a tűz oltásához fogtak. Szerencsétlenségre azonban vízzel kezdték oltani az egyre jobban elharapozó tüzet. A lángok közé fecskendezett víz pillanatok alatt gőzzé változott és a szétcsapó gőz még veszedelmesebbé tette a helyzetet, mert a lángok bele-beleaptak a messzebb fekvő gyúlékony anyagokba is. Időközben kihívták a tűzoltókat is, azonban ekkorra már a gyári személyzet minimális eloltotta a tüzet, melynek kiszámíthatatlan következményei lehetnek volna. Az anyagi kár lényegtelen és inkább csak a tűz hirtelensége volt az, ami néhány percre pánikot okozott a gyárban és a környékbeli házak lakói között.

Oradeai szabósegéd bestiális merénylete egy 3 éves kislány ellen

Oradea, február 28.
A helybeli rendőrség bestiális lilomtiprás ügyében vezette be a vizsgálatot. A felháborító ügy vádlottja Pollák Henrik Bernát 19 éves szabósegéd, akit súlyos gyanúok alapján letartóztattak, mert

merényletet követett el egy 3 éves leánygyermek ellen, akit meg is fertőzött.

A szerencsétlen gyermeket most a kórház venereás osztályán ápolják. Pollák Hen-

rik Bernát kihallgatását ma délelőtt kezdte meg a rendőrség és annak részleteiről mind eddig semmi sem szivárgott ki. Annyi azonban bizonyos, hogy Pollák ellen súlyos bizonyítékok merültek fel. A rendőrség egyébként a mai nap folyamán kiszáll a kórházba, ahol

kihallgatja a súlyos beteg gyermeket. Valószínűnek tartják, hogy Pollák nem beszámítható és ezért elrendelték elmebeli állapotának megvizsgálását. Az eset városszerte nagy felháborodást keltett.

Felrobbant egy autó Nizzában -- három halott

Nizza, február 28.
Tragikus szerencsétlenség játszódott le Nizzában, amelynek három halálos áldozata van. Juan les Pins-ből a déli órákban érkezett meg a társas gépkocsi, mely mindig zsúfolt. Alig érkezett meg a gép, amikor a vezető észrevette, hogy a motorral valami baj van. Leemelte a burkot, de ebben a pillanatban

felrobbant a motor s kigyulladt a benzin tartály.

A lángok azonnal átkaptak a kocsira és óriási pánik keletkezett. Egyedül a vezető kiséreje nem vesztette el lélekjelenlétét és azonnal az utasok segítségére sietett. A hirtelen életmentő azonban halálal lakolt vakmerőségéért, mert

egy idősebb asszonnyal és egy hat éves kisleánnyal együtt a lángok között pusztult el.

A vizsgálat megindult a felelősség megállapítására.

Ételbe kevert zsírosszódával akarta kiirtani négytagu családját

Oradea, február 28.
A lazuri csendőrség behozta az ügyészre Filter Gheorghe ottani parasztgazdát, akit azért tartóztattak le, mert felesége és három gyermeke ételbe zsírosszódát kevert.

Mint a csendőrségi nyomozás megállapította, a gazdálkodónak szeretője volt a faluban és el akart válni feleségétől. Az asszony azonban hallani sem akart a válásról, mire Filter elhatározta, hogy kiirtja egész családját.

Ördögi tette azonban nem sikerült. Feleségének ugyanis feltűnt, hogy férje nem akar enni az ételből. Gyanút fogott és kutató-

kezdt a lakásban, amikor is csakhamar felfedezte, hogy az az üveg, amelyben az zsírosszódát tartja üres.

Megkóstolta az ételt és érezte, hogy megvan mérgezve. Erre azonnal kiöntötte és jelentést tett a csendőrségnek, amely letartóztatta az elvetemült gazdát.

Filter kihallgatása során tagadta, hogy ki akarta volna irtani családját. Azt állítja, hogy felesége kérte, hogy vizet öntsön az ételbe és miután nem tudta, hogy az üvegben zsírosszóda van, annak tartalmát borította az ételt tartalmazó edénybe. A gazdálkodót naiv védekezése dacára letartóztatták. Előre megfontolt négyeszeres gyilkossági kísérlet miatt indul meg ellene az eljárás.

Bodnár János halála

Oradea, február 28.

Tegnap este 59 éves korában elhunyt Bodnár János a városi könyvtár volt igazgatója. Bodnár János vacsora után együtt ült családjával, amikor rosszul érezte magát és kezdett panaszkodni, majd néhány perc múlva kiszívódott.

A város közönsége nagy részvétellel fogadta a halálhírt, mert Bodnár közismert embere volt városunknak. Közéleti tevékenysége, írásai, könyvei mindenütt kedvező fogadtatásra találtak. Temetése pénteken lesz.

Elfogadta a minisztertanács a nyelvvizsgán elbukott kisebbségi tanerők nyugdíjazására vonatkozó javaslatot

Bucuresti, február 28.

A minisztertanács elfogadta azt a törvényjavaslatot, mely nyugdíjat biztosít az államnyelv nem tudása miatt elbocsátott kisebbségi tanítóknak és tanároknak. A törvényt még ebben az ülészakban megszavazzák.

Rádiót szerelnek fel a bihormegyei prefekturán

Oradea, február 28.

A bihormegyei prefekturára megérkezett a belügyminisztérium rendelete, amely szerint március 15-ig fel kell szerelni egy rádiókészüléket a megyeházán. A készülék arra szolgál, hogy a közigazgatási és általános érdeklő híreket foghassák rajta, amelyek ezennél ezen az úton közölnek a megyei hatóságok fejeivel.

Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, migrénbetegségek, ekcéma, furunkulások esetében a természetes **„Ferenc József”** keserűviz gyorsan szabályozza a belek anyira fontos működését és a vért biztosan felrészíti.

A Pasteur intézetbe utazott a veszett kutya által meg-mart oradeai fiatalember

Oradea, február 28.

Megírtuk lapunk tegnapi számában, hogy a városi állatorvosi hivatal szigorú rendszabályokat léptet életbe a városban kóborló és gyakran veszett ebek kiirtására. Az üdvös intézkedésekre legfőbb szükség volt már, mert a napokban is egy veszett kutya megmarta a Goudu liceum egyik tanárának feleségét és egy fiatalembert, akit az első nap nem tudtak megtalálni.

A fiatalember, akinek neve Asztalos András foglalkozására nézve sófför, másnap jelentkezett a tisztiorvosi hivatalban, ahol elmondotta, hogy ő verte agyon a veszett állatot, miután az megharapta. Asztalos utólköltséget kapott és szintén a cluji Pasteur-intézetbe ment.

„Magus” egérirtószer 120 egér kipusztítására — — — — 10 Lei
„Binicid” patkányirtószer — — — — 32 Lei
„Pustol” svábbogárirtószer — — — — 15 Lei
Meg nem felelés esetén tízszeres pénzt adunk vissza.
Viszonyeladónak megfelelő rabatt!
Stern József vaskereskedés Oradea, Piața Mihai Viteazul 2.

Időjárás

Déli szél, felhősödés, sok helyen, főleg nyugaton eső, az éjjeli hőmérséklet emelkedik, ezzel szemben a nappali hőmérséklet mérsékelt marad.

5 oldal. **„ERDELYI MAGYARSÁG”** 1935. MÁRCIUS 2.

Megsemmisítették az aradi ref. papválasztást

Emlékeztet, hogy az aradi református lelkészválasztáson, melyet szeptember 9-én tartottak meg, Nagy Zoltánt választották meg Balajthy Jenő episcopiai lelkészével szemben. Balajthy hívei megfélembítették a választás eredményét a salontai egyházmegyei bírósághoz, amely azonban megállapította illetéktelenségét, illetve elfogultságát, tekintettel arra, hogy Nagy Zoltán is tagja az egyházmegyei bíróságnak. Az egyházkerület ezért a bihori egyházmegyei bíróságot delegálta a felebbezés letárgyalására. Az egyházmegyei bíróság Vadai Béla tincsesperes elnöklete alatt tegnap ült össze. A bíróság tagjai: Telegdy József főgondnok, Kiss Károly lelkész, dr. Sarkadi Sándor és Udvarhelyi Béla. A tárgyaláson Nagy Zoltán számos híve és dr. Magóczy chisineui ügyvéd kíséretében jelent meg, a felebbező Balajthy-pártiakat pedig dr. Borbély oradeai ügyvéd képviselte. A tárgyalás megkezdése után Nagy Zoltán ügyvédje elfogultsági kifogást emelt a bihori

egyházmegyei bíróság ellen, tekintettel arra, hogy Balajthy is tagja az egyházmegyei bíróságnak. Több mint egy-órás tanácskozás után az egyházmegyei bíróság

elutasította az illetékségi kifogást és Udvarhelyi Béla tanácsbíró felolvasta a felebbezést, amely a választás megsemmisítését kéri különböző szabálytalanságok miatt

Délután négy órakor dr. Czeglédy Miklós kérte, hogy semmisítsék meg a választást és Nagy Zoltánt zárják ki a választható lelkészek sorából. Egyben pedig hivatalból indítsanak ellene fegyelmet. Hat órakor vonult vissza az egyházmegyei bíróság és nyolc óra előtt néhány perccel hirdettek ítéletet. Ennek értelmében megsemmisítették a múlt év szeptember 4-i választást és új választás megtartását rendelték el. Nagy Zoltánt nem zárták ki a választható lelkészek sorából. Ezt a döntést természetesen megfélembítik.

Március 11-én nyelvvizsgáznak a bírósági tisztviselők is

56 igazságügyi hivatalnok áll vizsgára az oradeai táblán

Beszámoltunk már arról, hogy Pop Vár igazságügyminiszter elrendelte a bíróságonkál működő kisebbségi tisztviselők nyelvvizsgáját. A vizsgákról szóló rendelet már érkezett meg a táblára és ennek értelmében március 11-12 és 13-án vizsgáznak a bihormegyei bírósági tisztviselők.

A vizsgán az összes járásbírók, továbbá a törvényszéki és táblai tisztviselők vesznek részt. Összesen

56 tisztviselőt állítanak nyelvvizsga elé. A vizsgabizottság tagjai táblabírák lesznek, de az elnök személyét csak a vizsga napján nevezik ki.

Munkatársunk beszélt Muia táblai főjegyzővel, aki a vizsgák technikai előkészítésével van megbízva. A táblai főjegyző kijelentette, hogy a vizsgák a lehetőség szerint könnyűek lesznek. Sem történelem, sem földrajzi ismereteket nem követelnek a jelöltektől s mindenki a saját munkakörébe vágó kérdésekre kell feleljen.

Lesz írásbeli és lesz szóbeli vizsga, de a szóbeli vizsgán csupán beszélgetni fognak a bizottság tagjai a jelöttekkel.

Itt írjuk meg azt is, hogy a bírósági szolgáknak nem kell vizsgára állni.

Bartha László ellen a fogházban Daykához írt levél alapján emelt vádat a vizsgálóbíró

Elkészült a vádirat Garda-Dayka-Bartha ügyében és rövidesen kitűzik a főtárgyalást

Annakidején városzerte nagy feltűnést keltett az a rendőrségi eljárás melynek központjában Bartha László egykori "Déli Hírlap" című tiszavirágéletű lap szerkesztője került. Barthát, Dayka Gyula és Garda Károly közismert betörőkkel együtt fogták el. A társasággal együtt őrizetbe vették Barthánét is, de az asszony hamarosan tisztázta magát és így szabadon engedték. Bartha rövid ideig fogságban volt, majd mivel igazolta, hogy bejelentett lakása és otthona van, szabadlábra helyezték.

Az ügyészség dr. Fersigan Cornel vizsgálóbíróhoz osztotta be az ügyet és Fersigan Cornel dr. több hónapos vizsgálat után most készítette el a vádiratot.

Hatrendbeli betörésben való bűnrészség

A vádirat többrendbeli beöréses lopással vádolja Garda Károlyt és Dayka Gyulát. Ezeket a betöréseket a város legelőkelőbb embereinél Rippner Farkas fésűgyárosnál, Friedmann Hermann sörgyárosnál és másoknál követték el.

Itt a vádirat rátér Bartha ügyére és miután leszögezi, hogy a város gazdag emberei csak Bartha ismerhette, csupán ő reki állt módjában irányítást és felvilágosítást adni. Eppen ezért a vádirat

hatrendbeli betörésekben való bűnrészséggel vádolja Bartha Lászlót.

A vizsgálóbíró teljesen tisztázottnak látja Bartháné helyzetét, akivel szemben elejtí a vádat, de vádat emel

Feldmann fogtechnikus ellen, aki rendszeresen vásárolta Bartháéktól az aranyat.

Eppen ezért orgazdaságért Bartháékkal együtt kerül a vádlottak padjára.

Egy kompromittáló levél

Nagyon érdekes, hogy a vizsgálóbíró, legsúlyosabb bizonyíték gyanánt egy levelet csatol a dossziához Bartha László ellen. Ezt a levelet a fogságból írta Bartha, Dayka Gyulának akkor, amikor az a cluji hadbírósg fogházában ült, illetve mikor onnan visszahozták.

Ebben a súlyosan kompromittáló levélben Bartha László "Gyulának" szólítja Daykát és leírja a vizsgálóbírói kihallgatást.

Elmondja, hogy mit vallott ő és mit Feldmann fogász és felhívja Dayka figyelmét arra, hogy vallomásaiban valljon hasonlóképpen. — Ha ezt megteszed és nem csinálsz valami butaságot — írja többek közt Bartha László — akkor

védőügyvédet fogadok és kapsz egy telikabátot is.

Végül figyelmezteti Daykát, hogy égesse el a levelet. Ez azonban nem történt meg, sőt valamiképpen a hatóságok kezébe került.

Érdekes, hogy a vádirat Garda Károly ellen olyan ügyekben is vádat emel, melyeket egyedül követett el. Garda azt állítja, hogy nem Dayka Gyula, hanem Hamza volt a bűntársa, de a vizsgálóbíró megállapította, hogy

ez hazugság és Garda csak bosszúból akarja Hamzát belekeverní az ügybe.

Hamza ugyanis egy alkalommal rendőrkézre juttatta őt.

A vizsgálóbírói dossziár az ügyészségre került, ahonnan már felküldték a törvényszékre, hogy kitűzzék a főtárgyalás terminusát.

Mozgósínházak műsora:

Apollo Mozdó

Bécsi csalogány.

Capitol Mozdó:

Kozákok.

Heyman Színkör

Nem mindig a nő az oka.

Heti műsor:

Pénteken délután 5 órakor 15 és 25 lejes helyárrakkal: Nápolyi kaland.

Pénteken este 9 órakor utolsó bucsu előadás: Az Offenbach Gróf László fellépésével.

APROHIRDETESEK

Tisztességes mindenest felvétetik, Kovács. Strada Cantemir 76. 2663

Rokant részére, állomás közelében egy csinos Bodega kiadó, vagy eladó. Cocoreanu Piata gari, Sibiu. 2661

Fekvő vagyonom van, saját automat vezetem, raktárhelyiségekkel rendelkezem. Elvállalnék képviselőket és fiók lerakókat. William Réthy, Sibiu. Radei 11. 2662

Ajtó tokkal, (használt) 80-90 cm. széles megvételre kerestetik. Címet a kiadóba kérek.

Tűzőnő, aki ragaszt is felvétetik. Str. Saguna 11. Az udvarban. 2664

Fényképész segéd leány teljes szakmával állást keres. Str. Gh. Lazar 7. 2665

Jobb szobalány, vagy mindenest jó bizonyítványokkal felvétetik. Str. Aurel Lazar 9. 2666

Ügyes fiatal mindenest keresek, jelentkezni hétfőig, Kővárné. Strada Wilson. 21.

Jó megjelenésű intelligens, szorgalmas urak havi biztos 3-4000 lej biztos keresetre tehetnek szert ügynököléssel. Cím a kiadóban. 2670

Szobalány felvétetik. Str. Grivitei 12. Városi vasút telepe. Sas Emil igazgató lakása. 2654

Makulatura ujságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházban, Oradea. Piata Mihai Viteázul 4.

Borbélyüzlethez társat, üzletben részt megvételre keresek. Str. Miron Pompiu 7-a. Berger.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA